

I henhold til adresseliste

Deres ref

Vår ref
200603575-/AE

Dato

Avgjørelse i klagesak - utslipp ved Statoils boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit (PL097)

Miljøverndepartementet har foretatt en samlet vurdering av klagen og opprettholder SFTs vedtak i saken. Etter departementets vurdering er konsekvensene av boringen tilstrekkelig utredet og utslippstillatelsen er i tråd med de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet.

1. Sakens bakgrunn

Miljøverndepartementet viser til Statens forurensningstilsyns (SFT) tillatelse til bruk og utslipp av kjemikalier, utslipp av borekaks fra topphull, utslipp til luft og krav til beredskap i forbindelse med boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit i Barentshavet ved brev av 16.4.2007. Vi viser videre til klage fra Natur og Ungdom/Bellona (NUB) ved brev av 10.5.2007 og til SFTs oversendelse av 25.5.2007.

Saken gjelder Statoils planlagte boring av avgrensningsbrønn 7120/6-2S på Snøhvit, som er lokalisert i Barentshavet 111 km fra nærmeste land på Finnmarkskysten. Boringen skal utføres ved bruk av den halvt nedsenkbare boreriggen Polar Pioneer, som er bygget spesielt for operasjoner i arktiske strøk. Riggen er benyttet ved flere boringer i Barentshavet.

Statoil har gjennom SFTs vedtak den 16.4.2007 fått tillatelse til utslipp av borekaks fra boring av topphullet. Topphullet er den øverste delen av brønnen, i dette tilfellet 912 meter dypt, som skal bores før en mekanisme for oppsamling av utslipp (stigerør,

utblåsningsventil (BOP) mv.) blir installert. Borekaks er steinmateriale som utvinnes under boring etter olje og gass. Utboret borekaks har et vedheng av borevæske. Borevæske tilsettes under boring og inneholder ulike stoffer i grønn kategori som blant annet skal sikre stabilitet ved boring.

Det er videre gitt tillatelse til utslipp til sjø av kjemikalier i grønn og gul kategori (riggkjemikalier, gjengefett, sementkjemikalier mv.) og utslipp til luft av CO₂, NO_x og nmVOC (flyktige organiske forbindelser) som følge av kraftgenereringen på Polar Pioneer ved bruk av dieseldrevne motorer.

Det er stilt særskilte krav til beredskap mot akutte utslipp som vilkår for tillatelsen. Det er også stilt krav til prøvetaking og analyse av oljeholdig drenasjevann.

2. Innholdet i klagen

NUB anmoder om at klagen gis oppsettende virkning slik at boringen ikke starter før klagen er avgjort og slik at organisasjonene får en reell klagebehandling.

NUB uttrykker misnøye med saksbehandlingstiden ved behandlingen av klager og forventer at MD sikrer en reell og selvstendig klagebehandling.

NUB anfører videre at oljeboring på Snøhvitfeltet må konsekvensutredes ytterligere og behandles politisk før en tillatelse kan gis.

NUB klager også over en rekke forhold vedrørende innholdet av vedtaket. Klagerne anfører at utslippstillatelse ikke kan gis fordi dagens oljevernutstyr ikke kan sies å ha tilstrekkelig effektivitet, og fordi tillatelse til utslipp av kjemikalier og borekaks ikke er i tråd med målet om null utslipp til sjø. Det bør etter klagers vurdering heller ikke gis utslippstillatelse før riggen har fysisk doble barrierer, og de anfører at kjemikalietestene som benyttes for offshorekjemikalier ikke er tilpasset naturforholdene i Barentshavet. NUB klager også over metodene som benyttes ved miljørisikoanalyser og krever at SFTs vedtak omgjøres.

3. Departementets vurderinger

Departementet viser innledningsvis til at tilsvarende spørsmål er vurdert i tidligere klagesaker, blant annet i forbindelse med leteboringene på Nucula (desember 2006), Goliat (oktober 2005 og september 2006) og på Tornerose (juni 2006).

3.1 Oppsettende virkning av klagen

Ettersom klagen er avgjort før boringen har startet, finner departementet ikke grunn til å vurdere spørsmålet om oppsettende virkning.

3.2 Krav om konsekvensutredning og politisk behandling

St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan) åpner for generell petroleumsvirksomhet i dette området i Barentshavet, se særlig kapittel 10.2. Stortinget har sluttet seg til behandlingen av forvaltningsplanen. Ytterligere konsekvensutredning og politisk vurdering vil bli foretatt ved en eventuell utvinning av olje på Snøhvit, fordi det da vil være nødvendig med en ny plan for utbygging og drift (PUD).

3.3 Utslippstillatelsen

Innledning

NUB anfører at tillatelsen til utslipp av kjemikalier og borekaks strider mot målet om null utslipp til sjø, og at tillatelse til leteboring derfor ikke kan gis.

Departementet viser til at de overordnede føringene for utslipp til sjø fra petroleumsvirksomhet i Barentshavet er lagt i utredningen fra 2003 av konsekvensene av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten – Barentshavet (ULB) og St.meld. nr. 38 (2003 - 2004) Om petroleumsvirksomheten (Oljemeldingen). Disse rammene er igjen videreført i forvaltningsplanen for Barentshavet.

For helårig petroleumsvirksomhet er det satt som en forutsetning at det ikke skal være utslipp til sjø av produsert vann, borekaks eller boreslam ved normal drift. For andre utslipp og i de begrensede tilfellene hvor det forekommer utslipp av borekaks og produsert vann, vil de generelle nullutslippsmålsetningene gjelde. For de aktuelle utslippene i denne saken, innebærer nullutslippsmålsettingen ingen utslipp av eller minimering av utslipp som kan føre til miljøskade av borekaks og kjemikalier med stoffer innen gul og grønn kategori.

Utslipp av kjemikalier

SFT har gitt Statoil tillatelse til utslipp av maksimalt 213 kg stoff i gul kategori. Gule stoffer er ikke miljøfarlige ut fra iboende egenskaper idet de brytes raskt ned i det marine miljøet, har lavt potensial for akkumulering i biologiske organismer og ikke er akutt giftige. De kan imidlertid forårsake miljøskade i konkrete tilfeller, for eksempel pga. høy konsentrasjon, og det er derfor gjort en konkret risikovurdering hvor sted, tid og mengde er vurdert. Hoveddelen av de gule stoffene finnes i riggekjemikalier. I tillegg vil det slippes ut små mengder gjengefett. Departementet slutter seg til SFTs vurdering av at det aktuelle utslippet av gule stoffer ikke antas å medføre negative effekter av betydning for det marine miljøet.

Statoil har fått tillatelse til utslipp av anslagsvis 943 tonn stoff i grønn kategori, som hovedsakelig finnes i borevæsken. Slike stoffer antas ikke å kunne være til skade eller ulempe for miljøet. Hoveddelen av de grønne stoffene er naturlig forekommende stoffer slik som salter, mineraler og inerte materialer, og de inngår i prosesser som gjør at det ikke er grunnlag for å anta at de vil slippes ut til vann i slike mengder eller konsentrasjoner at det vil kunne ha nevneverdige negative miljøkonsekvenser. Departementet viser til at kartleggingen av nærområdet for den aktuelle brønnen har dokumentert at det ikke er koraller eller annen spesiell sårbar bunnfauna i området. Departementet slutter seg til SFTs vurdering av at det aktuelle utslippet av grønne stoffer ikke antas å medføre negative effekter av betydning for det marine miljøet.

Departementet anser etter dette at tillatelsen til utslipp av kjemikalier ikke strider mot de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet.

Utslipp av borekaks fra boring av topphull

Statoil har fått tillatelse til utslipp av anslagsvis 543 tonn borekaks fra boringen av topphullet. Utslipp av borekaks fra den øvrige boringen er ikke tillatt.

Departementet viser generelt til at tillatelsen til utslipp av borekaks fra topphullet er i samsvar med de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet hvor det fremgår at borekaks fra boring av *topphullet* normalt vil kunne slippes ut. Slike utslipp vil derfor normalt ikke være i strid med nullutslippsmålsettingen. Forutsetningen er at utslippet ikke inneholder komponenter med uakseptable miljøegenskaper, og at potensialet for skade på sårbare miljøkomponenter i området vurderes som lavt.

Omfanget av et topphull varierer fra brønn til brønn. Departementet slutter seg til SFTs vurderinger angående anslått mengde borekaks og fare for nedslamming på havbunnen. Mengden kaks som spres på havbunnen er mindre enn det som er tilfellet på sokkelen for øvrig. Dokumentasjon fra miljøundersøkelser i forbindelse med tidligere leteboringer i Barentshavet (Eni med Goliat og Statoil med Guovca og Uranus) viser at effektene ved utslipp av kaks er begrenset til brønnens nærområde. Det er kartlagt at det ikke er koraller eller annen spesiell sårbar bunnfauna i nærområdet for den aktuelle brønnen.

Departementet viser også til en rapport fra SFT til departementet av 12.12.2006 om status for topphullsteknologi, herunder en vurdering av fordeler og ulemper med å samle opp borekaks også fra topphullet for ilandsendelse i forhold til utslipp av borekaks til sjø. SFT konkluderer i rapporten at boreaktiviteten bør reguleres slik at den totale miljøbelastningen på sjø, luft og land blir minst mulig. Basert på resultater fra etterkantundersøkelser, redusert kjemikaliebruk og at ilandsendelse av kaksen vil medføre økt energibruk og utslipp til luft, ser ikke SFT grunn til å endre dagens praksis med å tillate utslipp av kaks fra topphullet. SFT vil for øvrig fortsette å følge utviklingen

når det gjelder effekter av borekaks og teknologier for håndtering av kaks fra topphullet.

Etter departementets vurdering er tillatelsen til utslipp av borekaks fra topphullet i tråd med de overordnede føringene for petroleumsvirksomhet i Barentshavet.

Doble barrierer mot uhellsutslipp

NUB anfører at utslippstillatelse ikke må gis før riggen har *fysisk* doble barrierer.

Departementet viser til SFTs vurdering av at det har vært en grundig gjennomgang på riggen for å redusere risikoen for uhellsutslipp. Krav om barrierer er nedfelt i aktivitetsforskriften

§ 76 og styringsforskriften § 2. Det er ikke krav om doble fysiske barrierer etter disse bestemmelsene. For dette forholdet viser vi for øvrig til Arbeids- og inkluderingsdepartementets klageavgjørelse over Petroleumstilsynets samtykke til boringen.

Kjemikalietester

Klagerne anfører at utslippstillatelse ikke bør gis fordi kjemikalietester som brukes ved leteboringer i Barentshavet ikke er tilpasset forholdene der.

Krav til testing av offshorekjemikalier er regulert i aktivitetsforskriften § 56a og samsvarer med OSPARs retningslinjer for testkrav, som er et internasjonalt testregime. Hensikten med disse testene ikke er å undersøke kjemikalienes egenskaper og effekter ved de faktiske miljøforholdene, men å undersøke stoffenes iboende egenskaper.

Departementet viser til at det nå også er gjort forsøk med krepsdyret raudåte, som er en nøkkelart i Barentshavet, som testorganisme for kjemikalier. SFT viser til at resultatene av testene gir en god indikasjon på at gjeldende kjemikalietester i henhold til OSPARs retningslinjer gir et reelt bilde av giftigheten av kjemikalierne, og at kjemikalietestene også er relevante i forhold til nedbrytningen av kjemikalierne.

Departementet finner etter dette at det ikke er grunnlag for å omgjøre tillatelsen på bakgrunn av kjemikalietestene som benyttes.

3.4 Oljevernberedskapen

NUB anfører at utslippstillatelse ikke kan gis fordi dagens oljevernutstyr ikke har tilstrekkelig effektivitet.

Departementet viser til at SFT i tillatelsen har stilt særskilte krav til beredskap mot akutt forurensning. Vilåårene omfatter krav til ytelse og responstid for mekanisk

oppsamling av oljeemulsjon og kondensat, krav til fjernmåling og etterkantundersøkelser og krav til etablering av en detaljert beredskapsplan. Disse kravene er på linje med krav som er stilt ved tidligere boringer i Barentshavet og er strengere enn det som er vanlig ellers på sokkelen. Departementet viser videre til at boringen skal foregå på et tidspunkt hvor de klimatiske forholdene er gunstige, og at det etter SFTs vurdering ikke ligger begrensninger i det aktuelle oljevernustyret.

Samlet sett finner departementet at de vilkår som er stilt gir et akseptabelt beredskapsnivå.

3.5 Miljørettet risiko- og beredskapsanalyse

NUB anfører at utslippstillatelse ikke bør gis fordi metoden for beregning av risiko for miljøskade, MIRA, har betydelige mangler og ikke gir en reell miljørisiko. Etter klagers vurdering er kunnskapsgrunnlaget for analysene for dårlig og metoden er ikke tilpasset forholdene i Barentshavet. Utslippstillatelse bør derfor ikke gis før det er foretatt nye og tilpassede analyser.

Krav til utførelse av analyser er gitt i forskrift om styring i petroleumsvirksomheten (styringsforskriften) kapittel IV, og miljørettede risiko- og beredskapsanalyser er regulert i

§ 16. Analysen gir oversikt over hvilken risiko en aktivitet representerer og danner grunnlag for operatørens beredskapsplanlegging.

Departementet viser til at SFT har foretatt en grundig vurdering av Statoils analyser og funnet disse tilfredsstillende for den aktuelle boringen. Etter SFTs vurdering er kunnskapsgrunnlaget for miljørisikoanalysen tilstrekkelig for å angi miljørisiko i influensområdet og dimensjonere beredskapen mot akutt forurensning.

Departementet kan derfor ikke se at det er grunnlag for å kreve nye analyser før utslippstillatelse kan gis.

4. Konklusjon

Departementet finner etter en samlet vurdering av saken at klagen ikke kan tas til følge. SFTs vedtak av 16.4.2007 opprettholdes.

Med hilsen

**Knut Fredrik Kroepelien (e.f.)
avdelingsdirektør**

**Anja Elisenberg
rådgiver**

Likelydende brev:

**Statens forurensningstilsyn, Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Natur og Ungdom, Postboks 4783 Sofienberg, 0506 Oslo
Bellona, Postboks 2141 Grünerløkka, 0505 Oslo
Statoil ASA, 4035 Stavanger**

Kopi:

**Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Postboks 8019 Dep, 0030 Oslo
Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo
Petroleumstilsynet, Postboks 599, Stavanger
Oljedirektoratet, Postboks 600, 4003 Stavanger**